

Jean Baudrillard (1929-2007) is ongetwijfeld een van de meest originele en inspirerende cultuursociologen in de naoorlogse tijd geweest. Het begon al met zijn vlijmscherpe analyse van de consumptiemaatschappij die vandaag de dag nauwelijks aan actualiteit hebben ingeboet. Baudrillard bracht aan het licht dat consumptieartikelen in de eerste plaats een tekenwaarde hebben waardoor de consument zich van anderen onderscheidt in een samenleving waarin alles om status draait.

Ondanks zijn manifeste antikapitalisme, behoorde hij niet tot het linkse kamp. Zijn niets ontziende aanval op de Franse communistische partij was mede het consequente gevolg van zijn fundamentele kritiek op het marxisme, dat hij als een typisch voorbeeld van productiviteitsdenken beschouwde.

Het enigszins extravagante karakter van zijn denken heeft hem altijd populair gemaakt in artistieke milieus. Niettemin beschouwde Baudrillard ook de kunst als een typisch modern fenomeen, waarvan we geen fundamenteel alternatief mogen verwachten.

Bekend was zijn fascinatie voor primitieve culturen die vaak ten onrechte is begrepen als een soort reactionaire reflex. Baudrillard was ervan overtuigd dat iets alleen maar betekenis krijgt binnen een ruimer cultureel verband en dit is veel duidelijker zichtbaar in traditionele samenlevingen. De nadruk op individuele autonomie en het geloot in een objectieve waarheid hollen daarom de betekenis van het leven steeds meer uit. Via verrassende en briljante observaties heeft Baudrillard laten zien hoezeer de dingen, de mens en de wereld sinds de Verlichting hun 'schaduw' hebben verloren in een 'orgie' van absolute vrijheid. Met behulp van metaforen als 'verleiding' en 'fataliteit' betoogde hij dat de totale onttovering van de werkelijkheid wenselijk noch mogelijk is.

Dit perspectief heeft geleid tot talloze bespiegelingen over de meest uiteenlopende onderwerpen: van de cd tot Disneyland, van de graffiti tot de informatie-industrie, van Michael Jackson tot Foucault, van de Golfoorlog tot 9/11. Het werd hoog tijd voor een toegankelijk overzicht van dit rijke oeuvre in het Nederlands taalgebied.

Philippe Lepers (1959) studeerde godsdienstwetenschappen en filosofie aan de K.U. Leuven en promoveerde in 2005 aan de R.U. Nijmegen met een proefschrift over *Nietzsche*. Hij publiceerde eerder: *Zinvol leven in een onverschillige tijd* (1998) en *Genie vs. God. Religie' en christendom in het vroege werk van Friedrich Nietzsche in de context van zijn 'kosmodicee'* (2004). Hij schreef verder tal van artikelen, vooral over Baudrillard, Nietzsche, Borges en zingevingsproblematiek. Hij is lid van de 'Nietzsche Research Group' (R.U. Nijmegen) en werkt mee aan het 'Nietzsche-Wörterbuch' project. Momenteel is hij lector aan de Katho Hogeschool in Torhout, België.